

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>ELŐFIZETESI ÁRAK: Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill. Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.</p>	<p>FOSZTERKESZTŐ: BENEDIK JÁNOS. POLITIKAI ROVATVEZETŐ: Dr. BOROSS LAJOS. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: SZÉKELY IMRE.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota első emelet, az udvarban.</p>
--	---	---

A király nem enged.

— márczius 22.

Midőn Kossuth Ferencz a bécsi Burg kapuját átlépte, hogy a király kivánságának eleget téve, inormálja őt Magyarország helyzetéről: a legnagyobb áldozatot hozta nemzetének. Kossuth Lajos fia, kit apja nevelt s aki a magyar közjogot, Magyarország halhatatlan érdemü kormányzójától tanulta, fejet hajtani ment a király elé, akinek testét a nemzet elől mindig a császári palást takarta el. Odament, mert érezte, hogy most köteles elfojtani a gyermeki piétást és első sorban meg kell védeni a haza érdekeit.

Tudta azt bölcös Kossuth Ferencz; de tudta azt a nemzet is, hogy Bécsben irigy szemmel ézik a hazában felébredt nemzeti szellemet és törekvésük odaterjed: gátat vetni a kialakulás elé. Hozzászórtak harmincznyolcz éven át, hogy a magyar engedelmeskedni tud és némán hajtja rabigába fejét. Erre számítottak ezuttal is.

Kossuth Ferencz őszintén, tisztán feltárta a helyzetet. Megmondta:

mihez van joga hazájának, nemzetének. A kötelesség teljesítésének édes reményével hagyta el a királyt és Budapesten megnyugvással vették kijelentéseit.

Feledték: hogy a magyar királyt osztrák zsoldosok veszik körül. Feledték: hogy Gautsch csak alkalomra várt, hogy durva kirohanást intézzen a magyar ellen, — hogy Bech a cloyi parancsól szaturált zsoldos katona, Goluchowszki, Pitreich és méltó társai esküdtt ellenségei a szent koronának. Ott ólálkodtak ezek a Burg körül Kossuth Ferencz kihallgatása alatt és a magyar király ellen apelláltak az osztrák császárra. A trónbiztonsága, — a dinasztia jövője, a katonai németség, a hadsereg egysége, a kufár Ausztria érdeke voltak a hamis jelszavak, melyekkel a király szívet behálózták és a császári akarat érvényesítését tanácsolták. Uglátszik ez sikerült nekik.

Soha nemzet odaadóbb hűséggel nem viseltetett a koronás király iránt, mint a magyar. De viszont: széles e világon egy nép sem imádja úgy alkotmányát, mint a magyar.

Ezért nyilatkozott meg olyan kétségbevonhatatlauul, midőn az utóbbi választások kapcsán arra felhívott lett Eleget tett a felhívásnak és szétbontotta a garázdálkodó labancz pártot. Hála érte a gondviselésnek!

Es mert ez így van: azért most meg kell mutatni a nemzetnek, hogy ur akar lenni a maga portáján. Be kell bizonyítani a nemzet tanácsának: az országgyűlésnek, hogy a bizalmára érdemes és a Krisztus palástjára sem alkuszik. Az egyesült ellenzék megmutatta az utat az ígért földjére. Be is kell vezetnie abba a nemzetet.

Mi a terv most Bécsben? Hivatalnoki minisztereket rendelni ki. Miért? Szavazzatok ez meg az országgyűléssel katonát, adót aztán? Aztán vakulj magyar! Nesze semmi, fogd meg jól! Ez a sors vár reánk a „muszáj”-miniszterek révén. Ez lenne a nemzeti felbuzdulásnak férges gyümölcse. Egye meg ezt az osztrák, Gautsch torkán át, hiszen ő is olyan „muszáj” exzellenziás ur.

De hát kérdem: hogyan is történt a dolog? Bécsben ráparancsol-

Házasodás Magyarországon.

Írta: Kossuthány Ignác.

A mi mostani civilizáczióknak épületét két oszlop tartja: egyik a magántulajdon, a másik: a monogramm házasság. E kettő közül mégis a házasság a nagyobb jelentőségű. A házasság egész társaséletünk alapja, nemünknek bölcsője, testi egészségünk, lelki épységünk legbiztosabb őre, az erkölcsi tökéletesedésnek iskolája. Itt tanulunk meg igazán szeretni, örülni, lemondani, dolgozni, takarékoskodni.

Itt van az emberi erényeknek igazi iskolája. Múgydék meg tisztelt olvasóim, hogy a házasságot, művelődésünknek ezen legsarkalatosabb intézményét úgy mutassam be itt önök előtt, amint az hazánkban, Magyarországon a maga természetes törvényszerűségében mutatkozik.

De hát (mondhatná valaki) van is a házasságkötésben törvényszerűség? Ki pa-

rancsolja azt nekem, hogy házasodjam, vagy ne házasodjam? Ha akarom teszem, ha akarom nem teszem. Találkozik egy férfi és egy nő, ki tudná azt megmondani, lesz e belőlük egy pár.

A férfi előbb meggondolja, hogy vajjon tetszik-e neki az a nő, elég szép-e, elég jó-e, van-e mit aprítani a tejbe? A leány viszont meggondolja, tetszik-e neki az a férfi, van-e szép szeme, csinos bajusza, milyen a modora, van-e valami keresete stb. Mit mond hozzá a mama, mit mond a világ?

Ha azután ennyiféle kérdést jól meghánytak, vetettek, talán még egy pár is lesz belőlük. Hát ki beszélhet itt törvényszerűségről? Gondoljunk csak vissza mindnyájan, akik megházasodtunk, mennyi apró véletlenség játezott bele házasságunkba, amit mind előre látni és kiszámítani merőben lehetetlenség lett volna, hogy lehessen itt még beszélni is törvényszerűségről.

Ha egy házasságot egyedül egymagá-

ban nézünk, annak létrejövetele bizonyára tele van szeszélyes fordulatokkal és egészen különböző más házasságoktól. De ha tíz házasságot nézünk, ott már észreveszünk valamit, ami mind a tíznél elfordul. Ha száz házasságot nézünk, ott még több a hasonló tünetény, ha ezret, tíz ezret, akkor már kezd kibontakozni a törvényszerűség, mi a házasságkötésben uralkodik. Ha már most 100 ezer, millió házasságot figyelünk meg, akkor már elbámulunk s végre is meg kell győződünk, hogy mikor mi azt hittük, hogy a véletlen után bolyongva házasodunk meg, tévedtünk, mert tudtukon kívül hódoltunk egy magasabb törvényszerűségnek, mely az emberiség sorsát irányítja.

Íme a bizonyíték:

A házasságkötések száma volt Magyarországon:	Ezer lélekre.
1890-ben 142,688	8.2
1-ben 150,825	8.6
2-ben 162,702	9.2

Tavaszi czipő különlegességek érkeztek

NICHELSTÄDTER UTÓDA Mandol Lipót

Piacz-utcza 40. első debreczeni czipő raktárába Ries cukrászda mellett.

Csipkefüggönyöket
 legszebben tisztít

Hrabéczy Anta! kelmefestő- és vegyészeti tisztító intézete
 Debreczen, Széchenyi-utcza 42-ik szám.

tak a kormányra, a kormány az ő hűveire, hogy ha a császár érdeke úgy kívánja, ha az osztrák előnye úgy rendel, hát tiportassék össze a magyar alkotmány és parlamenti szabadság, ha kell — darabantokkal is. A parancsnak engedelmeskedni kellett és 1904. november 18-án olyan merénylet történt a parlamentben, melyhez hasonló nem mutat fel e különben sokat szenvedett hazai történelme. Megkísérlették eltiporni az alkotmányt Perczel Dezső szennyes zsebkezdője lobogtatásával. Megkísérlették. Ha e merényletre gondolunk, arczunkba kergeti a vért — az emléke is. Gyalázatosak! Hogy nem sikerült: az a függetlenségi párt érdeme. És hogy az övék a főérdem, a nemzet ezt nem felejtette el; megmutatta a január 26-iki választások alkalmával.

A nemzet elvi alapon kapott kérdést. A nemzet elvi alapon megfelelt arra. Ezt kell követni az országgyűlésnek, a királynak egyaránt. Atmeneti kormány nem foglal el elvi alapot, ilyen kormánynak már a priori nincsen létjogosultsága. Természetellenes, hogy a mai tisztá politikai nemzetnyilatkozás dacára, ennyi ideig huzódik el a válság.

Am huzódik el még néhány hétig; de akkor döntessék el győrelesen a kérdés, nem toldozással, hanem határozott formában, a nemzet akaratának megfelelőleg.

Ezt követeli a nemzet, ezt te gyék meg a nemzet igaz képviselői. Ehhez van joguk és megbízásuk. És hogy meg is tudják tenni, igazolja az elnökválasztás, melynél

Justh Gyulát hatalmas többséggel választották meg.

Kezükben a fegyver: egy fillér adót, egy lélek katonát sem szabad adni. Titakozni kell az osztrák tulkapás, a császári akarat ellen Toporzékoljon az is, ez is; de nincs se katona, se adó. Ha nem hajlik az erőszak, — meg kell törni azt.

Moriamur pro patria!

A király nem enged. Engednie kell! Nekünk alkotmányunk van; — a király erre eskütt tett; hogy „megtartom és megtarttaom”. Ugy is legyen!

Műlek Lajos dr.

A válságos czilinder.

— Afrikai levél a szerkesztőséghez. —

— márcz. 21.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Szorgalmas olvasója vagyok az ujságoknak. Megirhatom azt is, hogy szorgos figyelemmel kísérem a lapok arohirdetéseit, mert őszintén szólva, állás nélkül szűkölködöm.

Már most, tisztelt szerkesztő ur, a legnagyobb zavarban vagyok. Én egy szerény díjuosi állásra aspirálok és nem tudok hozzájutni, mert nincs protekcióim. Az ujságok meg azt írják, hogy a miniszterelnöki állásra nem akad vállalkozó.

Már bocsánatot kérek, ne tessék így lóvá tenni az egész közönséget. Nem értek a politikához, de egyszerű polgári ésszel én azt fel nem foghatom, hogy ebben a szegény országban, hol annyi a faczér ember, lámpással kelljen keresni valakit, aki a miniszterelnöki állást elfogadja. Ezt én egyszerűen el nem hiszem.

Tessék pályázatot hirdetni, akár a

hivatalos lapban, akár pedig az apróhirdetéseken, majd akad vállalkozó elég.

Az is különös, hogy most színe szerint választják az embert s éppenséggel szürke férfit keresnek a miniszterelnöki méltóságra. Kérem alázatossággal: milyen férfi szürke, és milyen férfi az, aki vállalja magáról, hogy ő szürke? A haja szürke, a ruhája szürke vagy pedig a tehetsége szürke? E részben felvilágosítást kérek, mert én megöszültem ugyan, de szürke nem vagyok, hanem inkább deres.

Azt is olvastam, hogy Tisza István gróf végső kétségbeesésében azon, hogy nem tud szabadulni a miniszterelnökségtől, el van szánva arra, hogy egy nap lemegy a Váci-utczában és az első czilinderes férfit, akivel találkozik, fölviszi Budára a királyhoz, hogy nevezze ki miniszterelnöknek.

Tisztelettel bejelentem, hogy ezen az alapon pályázom a miniszterelnöki állásra. Férfi vagyok, a kabátom fakó (vagyis szürke) és van egy régi czilinderem; eszerint teljes a kvalifikációim. Es ezentúl egész nap, míg a válság tart, ott fogok sétálni fel és alá a Váci-utczában, lehetőleg a Lloyd-klub közeliében. Hátha belém ütök Tisza István gróf.

En ugyanis úgy okoskodom, hogy ha a kalap a fő, akkor mellékes az ember, aki alatta van. Ha a kalap a fontos, akkor az ember nem számít, mert csak a fogas szerepét tölti be, amely a nevezetes czilindert a fején hordja.

Emlékszem a történelmi és irodalmi olvasmányaimból, hogy volt idő az osztrák uralomban, amikor maga a kalap, rudra vagy karóra akasztva, töltötte be a kormány tisztét. Ez volt a híres Geszler-kalap. Ehhez egyáltalán nem kellett ember, sem szürke, sem más színű férfi. A kalapnak mindenki engedelmeskedni tartozott.

Lehet, hogy minálunk is Magyarcr-

Ezer lélekre.

3-ban	166,512	93
4-ben	166,075	92
5-ben	153,900	85
6-ban	147,477	81
7-ben	151,176	82
8-ban	156,208	84
9-ben	170,826	91
1900-ban	169,687	89
1-ben	170,316	85
2-ben	169,029	88
3-ban	160,221	81

Mit beszélnek ezek a számok? Azt, hogy az utolsó 14 esztendő alatt hazánk 19 millióra menő lakóiból évről-évre majdnem ugyanazon számmal kötnek házasságot és pedig 23 éven át egyre-másra 156,291-et. Ezen átlagos számtól évről-évre nem nagy az eltérés és így aztán előre is megmondhatjuk, hogy a most folyó 1905-ik évben hazánkban körülbelül 156,291 párnál 312,582 sziv fog hevesen dobogni az anyakönyvvezető előtt.

Ugy-e itt már szembeötlik a törvényszerűség?

Ezt a törvényszerűséget számokban úgy fejezhetjük ki, hogy hazánkban minden 1000 emberre jut átlag 8-6 házasság. Ez a számítás azonban még pontatlan, mert hazánk 19 millió lakosa közt van — 7 millió gyermek, kik még házasságra nem léphetnek, 8 millió házasság és feleség s így nem marad a 19 millióból csak mintegy 4 millió, kik valóban házasodhatnak. Így aztán, ha a lakosság összes számából levonjuk a gyermekek és a már házasságban élők számát, megkapjuk a házasságkötésre

alkalmas népesség számát. Ha már most ezt hasonlítjuk össze a házasságkötések számával, akkor úgy fejezhetjük ki a törvényt.

Magyarországon 1000 házasságra képes egyén közül csakugyan házasságra is lép 78.

Hátha még hazánk adatait a többi Európa adataival összehasonlítjuk és azt látjuk, hogy ezer házasságképes lakó közül csakugyan meg is kötötte a házasságot egy évben:

Svédországban	35
Svájczban	39
Norvégiában	40
Belgiumban	42
Nagy Britanniában	43
Franciaországban	44
Hollandiában	44
Dániában	45
Finnországban	45
Ausztriában	47
Olaszországban	50
Németbirodalomban	21
Magyarországban	78
Szerbiában	116
Bulgáriában	118

Nagy eltérések ezek. Bulgáriában háromszor akkora a házasságkötések száma, mint Svédországban. Honnan ez az eltérés? Vajjon odafent északon nem úgy érznek az emberek, mint idelejt délibb tájkon? Korántsem, mert az ember-ember marad a hőmezőkön éppen úgy, mint a délibabos rónán, de a külső körülmények a különbözők s ezek fogják az embert a há-

zasságkötés iránt is majd kedvezőbben hangolni, majd attól elidegeníteni.

Nagy igazságot mondott Montesquieu, mikor azt írta: „ahol egy család képes megélni, ott mindenütt be is következik a házasság”. Mindenütt, ahol egy család megélhet. Ki fogja ezt megítélni?

Kétségtől megúg a felek, kik házasságra lépni akarnak. Ha ők látják, hogy valahol a körülmények egy család alapítására elég kedvezők, vagyis ők azzal megvannak elégedve, a házasságkötés nem marad el. Ha tehát a házasságkötés számában eltéréseket találunk, ennek az oka, hogy az illető országokban a megélhetés viszonyai nagyon különbözők. Ahol vagy az emberek igényei nagyok, vagy a megélhetés nehéz, ott ritkább lesz a házasság; ahol az igények kisebbek, avagy a megélhetés könnyű, ott a házasságkötés is gyakori leend.

Ezt az állítást az öt zehasonlított országok számai eléggé igazolják.

— Hazánk közbeesik Kelet és Nyugat között.

Arányszámok valamennyi nyugati államénál kedvezőbb, kétszer akkora, mint Svájcé, de viszont Szerbia és Bulgária messze túlhaladnak bennünket. Nálunk a megélhetés viszonyai könnyebbek, mint a nyugati országokban, n'pünk igénytelenebb, mint azon népek, melyeknek előrehaladottabb műveltsége annyira fokozza az élet igényeit, hogy a családalapításra való hajlandóság is érezhetően csökken.

szágon most ilyen idő következik s talán ezért nézik kevésbé az embert, aki vállalkozni hajlandó, mint a kalapot, amelyet a fejébe nyom.

En egy egyszerű rudnál vagy karónál mégis csak több ember vagyok (bár épp olyan száraz!) s meg lévén a cizillenderem és nem lévén egyébként semmi veszteti valóm, a jelen körülmények között alkalmasnak érzem magamat a kormányelnöki állás elfoglalására.

Ajánlom magamat Tisza István gróf és a szabadelvű párt kegyébe.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

A református zsinat. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet helyiségeiben tegnap folytatta tanácskozásait a református zsinat Bánffy Dezső báró és Ant. I. Gábor püspök elnöklése alatt. A tegnapi üléséről szóló jegyzőkönyv felolvasása után jelentette az elnök, hogy Kövér András zsinati tag akadályozva lévén a megjelenésben, helyébe Tótfalussy József póttagot hívja be az elnökség. Az igazolóbizottság tudatta, hogy Faragó János póttagnak megbízó-levelét rendben találta. Ezután a törvénytervezet folytatódott tárgyalásába fogott a zsinat.

Következett az egyházi törvénykezéssel szóló fejezet második része, amely a közigazgatási bíráskodás eseteiről, a fegyelmi esetekről és fegyelmi büntetésekről intézkedik.

A 340. § tizenkét pontban sorolja fel a közigazgatási bíráskodás eseteit. A zsinat a szöveghez változatlanul elfogadta.

Féltizenegy órakor Bánffy Dezső báró eltávozott s az elnöki széket Degenfeld József gróf főgondnoknak adta át.

Következett a 341. §, amely kilenc pontban sorolja fel a fegyelmi vétségek eseteit. Az első és második pont közé Fekete Márton egy új pont beiktatását javasolta, s a zsinat az indítványt el is fogadta. A szakasz tárgyalása során módosító indítványokat tettek: Szádeczky Lajos, Kiss Ferencz, Bartha János István. A zsinat az eredeti szöveghez ragaszkodott.

Tizenkét órakor Bánffy Dezső báró amét átvette az elnöklést.

Ifjúsági gyűlés. A theológus ifjúság tegnap délután népes gyűlést tartott, melyen Kövér Árpád szenior, a kolozsvári diákkongresszusra és országos Kossuth-ünnepre kiküldött egyik képviselő gvendékedése miatt nem mehelvén el, helyette Makay Kálmán 8 theológus küldetett ki, ugyan e gyűlésen állást foglalt az ifjúság abban a kérdésben is, hogy az unitárius theológusok nem lehetnek a Magyar Prot. Theol. Szövetség tagjai.

Jogtanári pályázat. A dr. Bartha Béla jogtanár távozása által megürült pénzügyi- és nemzetgazdaságtani, jogi tanárszékre dr. Szabó Sándor sárospataki jogtanár pályázata ma érkezett be a püspöki hivatalhoz.

A Csapó- és homokkerti istentiszteletek. A theológiai ifjúság még a múlt évben megkezdte betemesszói munkálkodását, amelynek egyik iránya az, hogy a Csapó- és Homokkerten az ottani imaházakban istentiszteleteket tart minden vasárnap. — E folyó évben a kántori teendőik ellátására a tanítóképző ifjúságot is belevonta munkálkodása körébe, most már teljesen szervezve van istentiszteletek sorrendje, amit esetről-esetre mi is közlelni fogunk az érdekeltek híveinek tájékoztatására.

Önképzőköri gyűlés. A Hittanászai Önképző Társulat ma este gyűlést tart, amelyen Varga Csongor, Szabó Dá-

niel és Orosz Ernő 1. é theológusok imádkoznak, Kézy Ignác predikál és Melegh Gyula felolvas.

Nem szabad párbajozni.

— Jelenet. —

Az országos párbajellenes szövetség már ismét gyülekezett és ismét kimondta, hogy újabb mozgalmat kell indítani a párbajok megszüntetésére.

Karddal, légynélküli pisztolyal és teljes bandázsszal fölfegyverkezve vagyunk bátrak ezt a gyűlést a következőképpen elképzelni:

Az elnök: Tehát senkinek sincs kifogása az ellen, hogy a duellumok megszüntetése módjait előmozdítása végetti bizottság tárgyalásokat kezdhesen a kéjgáz-szervező albizottsággal, mert csak ilyen eszközök igénybevételeinek lehetőségei és az általmi módzatok biztosíthatandják a kijáratába helyezendett sikert.

Egy tag: Nekem némi monóani valóm volna, mert...

Egy másik tag (főhangon): Ez titkos párbajozónak néz ki.

Az első: Tessék? Ön gyanúsítani merészel engem? Egy ilyen duzzadt máju egyén...

A második: Ezt azért nem tűrhetem el, nem volna az országnak olyan uri kaszinója, amely ezek után megtérne kebelében. En nem...

A harmadik tag: Kérem, itt nyilvánosan sértegetik egymást a tagok. Alapszabályaink 2953. pontjára hivatkozással, felkérem az elnököt...

Az elnök (önmagából, arczából és székből kikelve): Kikérem magamnak, hogy elnöki teendőim körül bárki is utasításokat merészelne...

Negyedik tag: Az elnöktől ilyen hangot nem vártunk volna, de nem is tőrünk!

Az ötödik: Hogy merik itt az elnököt sértegetni. Ez krakélerség. (Nagy lelki nyugalommal hátra boxolja a negyedik tagot.)

Egy szózatlan tag: Hallatlan. Ilyen botrány még nem történt a törtélemben. Tettlegességre vetemedtek egy gyűlésen. (Hirtelen felricskázza az ötödiket.)

Az elnök (ordít): De uraim! (Hangja elvesz a siketítő zajban. Kis szünet.)

Az első: Borzasztó brutalitások! Letépték a halfülemet. (Vaktában rug.)

Egy tag (miközben jobbra-balra pofoz): Na, de ennyire nem urinak lenni az akaratuknak és érzelmeiknek. Nahát...

(Valaki a gyomrába könyököl és hirtelen eláll a lélekzete. Általános verekedés. Ilyen hangok hallatszanak):

— Adják vissza a balszememet! Nekem arra még szükségem lehet.

— De kérem, kinél van az orrcsimpám?

— Jaj, a térdkalácsom!

— Tagtárs, ne lépjen a hasamra, inkább a gyomromat üsse!

— Ugyan kérem, kiszakad a nadrágom, ha úgy rug!

— Önnek szög van a csipője sarkában, amely egy darab bőrt lohuzott rólam!

— Jujj, de fájj!

— Tegye vissza a bokacsontomat!

(Uja b kis szünet. A tagokat lassankint elnyeli a tömeges provokációt jelentő névjegycseréradat. Másnap harmincz párbaj és harmadnap újra összeül a párbajellenes szövetség.)

Már ez így megy.

Bojár.

Ankét a házasságról.

— március 22.

Bécsben az utóbbi hetekben valóságos ankét volt a házasságról, illetve a házassági jogról. Az ankétet a bécsi kulturpolitikai társaság rendezte, első sorban azért, hogy tüntessen a házasság fölbonthatatlansága ellen.

Ausztriában ugyanis csak asztaltól és ágytól való elválasztása lehetséges s az ilyenformán elvált asszonyok törvényes házasságot többé nem köthetnek. Bécsben állítólag egyedül harmincz ezer ilyen elvált asszony és férfi él, akik nem köthetnek házasságot. Sőt az elvált házasságok, még az asztaltól és ágytól való elválasztás után is üldözhetők házasságtörés miatt, ami elvétve meg is történik. Azelőtt az Ausztriában elválasztott házastestek könnyen segíthettek a bajukon. Egyszerűen — magyar állampolgárokká lettek, azután pedig az evangélikus hitre tértek át s elvehettek szívkü választottját.

Később, amikor Magyarországon törvénybe iktatták a kötelező polgári házasságot, a dolog még egyszerűbb lett. De az osztrák bíróságok, különösen pedig a legfőbb törvényszék csakhamar állást foglalt a házasságkötés módja ellen. Kimondta a legfőbb törvényszék, hogy mivel a katolikus ember házassága felbonthatatlan, nem köthet új házasságot akkor sem, ha utóbb protestáns, vagy zsidó lesz is. Különböző vallású felek között kötött házasságot sem ismertek el, mert Ausztriában ily házasságot kötni lehetetlenség. Az idegen törvények szerint kötött házasságokat szintén nem ismerik el, még ha a házasságok más állam alattvalói is.

Könnyű elképzelni, hogy ennek az állapotnak minő következményei vannak a házassági vagyonszétválásra és örökjogra nézve s mennyi baj és kellemetlenség származik belőle a szerencsétlen elváltakra nézve. Ez ellen az állapot ellen kívánt tüntetni az osztrák kulturpolitikai egyesület, amikor ankétet rendezett, amely sok tekintetben volt érdekes. Nemcsak jogászokat hallgattak meg, hanem szófos jutattak az érdekeltek felek is, akik pereskedésben panaszkodtak a tarthatatlan állapot miatt. Különösen megható volt a hölgyek panasza, akik mint elvált asszonyok, nem léphettek újra az oltár elé, bár mint egyikük szerényen megjegyezte, „szép ajánlatokban éppen nem volt hiánya”.

Aki tudja, hogy napjainkban milyen ritka dolog ez, különösen elvált asszonyoknál, az megértheti a szegény asszony elkeseredését. Sokat beszéltek a közönség előítéletéről az elvált asszonyokkal szemben, akik gyakran nem is maguk az okai, hogy házasságuk boldogtalan volt. Mások törvényes intézkedést követeltek, hogy a

házassági ígéretnek kötelező ereje legyen, mint Amerikában és Angliában. Hawel Rudolf író felszólalt az ellen, hogy Alsó-Ausztriában a tanítónőknek megtiltották a férjhezmenést.

Egy ügyvéd azt indítványozta, hogy az állam szervezzen külön házassági bíróságokat minden ide vágó kérdés elbírálására. E bíróságnak pedig nemcsak orvosok legyenek tagjai a jogászokon kívül, hanem asszonyok is, mert lehetetlen állapot, hogy házassági dolgokban csak férfiak éljenek. Az ankétén egy kissé bizarr indítványok mellett sok érdekes eszme is merült föl s a kulturpolitikai egyesület annyira kielégítette az eredménye, hogy legközelebb nemzetközi ankétet fog rendezni erről a tárgyról.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Szerdán „A drótostót”, operett. („A” bérlet)

Csütörtökön „Arany patkó”, vígjáték („B” bérlet.)

Pénteken „Gábor diák”, ujdonság. („A” bérlet.)

Szombaton „A szökött katona”, népszínmű. („C” bérlet.)

Vasárnap d. u. „A szókimondó asszonyosság”, színmű; este „János vitéz”, daljáték. (bérletszűnőben)

Boszorkány. Sardou mesteri alkotása, a Boszorkány megkezdte hódító útját. A darab szenzációja sikert aratott nálunk is és a közönség minden előadásán fokozottabb érdeklődést tanúsít a jeles és érdekes dráma iránt. Az érdeklődést a darabon kívül a kiváló előadás is felkelti. A drámai személyzet díszére válik a Boszorkány előadása. A művészet legnagyobb fokát éri el ebben a darabban Jeszenszky né a főszereplő és egy kis epizód szerepben Hahnel Aranka.

Olyan tökéletes virtuozitással, drámai erővel játszanak, amiért — eltekintve a darabtól is — érdemes megnézni az előadást. Tegnap is fényes sikerük volt és Jeszenszky né felvonás végeken tiszter is lámpák elé hívták. Ugyanilyen tüntetésszerű tetszés nyilvánítással honorálták Hahnel Aranka nagy drámai erővel megjátszott művészi alakítását. Az előadás sikeréből kivették még részüket Ebergényiné, Palágyi.

Színházi hírek. Ma szerdán kerül színre Lehár Ferenc 3 felvonásos operettje „A drótos tót”. Az operett főbb szerepeit Sugár Aranka, Krémerné Lili, Püspöky Rózi, Rományi Mária, Havasy Szidi, Krómer Jenő, Karacs Imre, Mezei Andor, Faragó Odón és Iványi Antal játsszák.

Csütörtökön tartják a főpróbát Vályi Nagy Gusztáv 4 felvonásos színművéből a „Gábor diák”-ból. A pályadíjnyertes színmű bemutatója pénteken lesz, a pályadíjat adó Telekdy K. László halálának évfordulójára.

Az igazgatóság megszerezte az előadási jogát a „Rátartós királykisasszony” című operett és a „Szentbernáti barátok” című színműnek. Mindkét ujdonság még e szomban fog színre kerülni.

Csodálatos véletlen.

Egy kis fiu veszedelmes kalandja.

— Saját tudósítónktól. —

márczius 22.

Különös és érdekes eset történt tegnap este Kolozsváron a Mátyás király-tér sarkán fél hat óra tájt, akkor, amikor legnagyobb a sétáló közönség a járdákon, minél fogva nagy tömeg verődött össze a színhelyen.

Duzsárdi Antal megyei állatorvos nejével és 4 éves gyermekével hazafelé tartott.

A Wesselényi Miklós-utca egyik sarkáról a másikra akartak átvágni s tekintetbe véve az itt uralkodó fokozottabb kocsi-forgalmat, a kis gyermeket óvatosan közrefogták és úgy haladtak az utca közepén.

Az apróság azonban egyszer csak észrevétlenül, pár lépésre hátramaradt, s ebben a pillanatban a Főtérről túlólvá és gyors robogással kanyarodott a utcaába a mentő-egyesület nagy kétlovas batárja.

A vágató lovak ép a kis gyermeknek tartottak, akinek elvonszolására már nem volt idő, mert ijedtében elesett és a fogat alá került. Teljes sebeséggel gördült át rajta a kocsi, s a szülők szivettépő sikoltással nézték a katasztrófát, — amely azonban a véletlen csodás játékának révén szerencsésen és regébe illő módon végződött.

A gyermeknek ugyanis mi baja sem esett: a lovak nem taposták meg, átugrottak rajta, s a kerekek közé kerülve, a fogat felette tovagördült.

A holtraijedt szülők félelme persze azonnal könnyező örömmé változott, mikor látták, hogy a gyermek pityereg ugyan egy kicsit, mert keletlenül érezte magát a lovak patái, meg a kerekek között, — de egyébként még csak egy kis horzsolást sem kapott a kaland közben.

Időközben a mentők is megálltak, lezárták, de nem volt rájuk szükség.

NAPI HIREK.

— **A márcziusi közgyűlés** Debreczen törvényhatósága s hó 30-án tartja rendes közgyűlését. A tárgysorozat összeállításán most dolgozik a tanács és addig is, míg az elkészül, a polgármester a következő értesítést küldötte szét a törvényhatósági bizottság tagjaihoz: Ertesítem a városi törvényhatósági bizottsági t. tagurat, hogy legközelebbi törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésünk a folyó 1905-ik évi márczius hó 30 ik napján fog megtartatni s tárgysorozata összeállítását most készíti elő a városi tanács, és az annak idején szokott módon közölve lesz. Addig is azonban tisztelettel tudomására hozom, hogy ezen rendes közgyűlésen a közigazgatási bizottságban egy üresedésben levő tagsági hely, titkos szavazással, választás útján fog betölteni és két névszerinti szavazás is történik, nevezetesen: a város tulajdonát képező elapi 18 hold 663 négyszögöl területű szántó- és kaszálóföld elidegenítése fellett: második, — a kereskedelmi és iparkamara tulajdonát képező hatvan-utcai 23. számú háznak kulturális czélokra megszerzése tárgyában pedig: harmadik ízben. — Debreczen, 1905. márczius 20. Kovács József, polgármester.

— **A képviselőválasztók összeírása.** A jövő évi képviselőválasztók névjegyzékének összeírására ki-

küldött bizottságok megkezdtek működésüket a városháza nagytermében. A bizottságok elnökei: a Péterfián Somogyi Pál, a Csapó-utcán Balázs Odón, — a Piac-utcán dr. Megyery Pál, a Hatvan-utcán Márk Endre, a Kossuth-utcán Rickl Antal, a Varga utcán Kocsár Gábor. A küldöttségek működése több napig el fog tartani.

— **Orvosi körökből.** Balkányi Ede dr. I. ker. tisztiorvos szabadságidejét, közbejött akadályok miatt ez idő szerint nem veszi igénybe.

— **Hamis pénzek.** Debreczenben az utóbbi időben egyre-másra visznek fel a bűnügyi osztályhoz hamisított öt koronásokat és husz filléreseket. A rendőrség több irányban folytatja a vizsgálatot és ez utószólítja fel a közönséget, hogy minden esetben, amikor ilyen hamisítvány a kezükbe kerül, tegyenek arról jelentést a rendőrségnek, hogy a hamisítót minél előbb kézrekeríthessék.

— **A felülvizsgálat eredménye.** A polgári és katonai megbízottakból alakult állandó vegyes felülvizsgáló bizottság ma reggel tartotta márczius havi ülését a Pavillon-laktanyában, — ahol polgári részről Rásó Gyula alispán, katonai részről pedig Nagy Győző honvéd dandárparancsnok s gróf Zedwitz Alfréd huszárezredes elnökölték. Egy közös hadseregbeli katonát jelenleg alkalmatlannak s két apát pedig, dr. Brucknek Ernő városi tb. tiszti főorvos véleménye alapján, mindenkorra keresetképtelennek nyilvánított a bizottság.

— **Gábor diák** Vályi Nagy Gusztávnak a Csokonai-kör pályázatán megkoszorúzott ilyen című színműve pénteken kerül a színházban bemutatásra. E bemutató előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik az egész városban, mit indokolta tesz az a jó hírnév melyet elért Vályi Nagy Gusztáv több oldalú irodalmi munkásságával. A tehetséges, fiatal szerzőt — mint értesülünk — barátai és tisztelői a pénteki bemutató alkalmával nagy ovációkban akarják részécsíteni.

— **Megyénk és városunk kitüntett hölgyei.** A József főherceg szanatórium egyesület, melynek hölgybizottsága városunkban és megyénk több helyén megalakult, — mindazoknak, akik a népszanatóriumi alap öregbitése körül lelkesen fáradoztak, kitüntető oklevelet küld, mely Voith Géza rajzművész genialis műve és azt színbolizálja, hogy a magyar nők áldozatkészsége, buzgalma tette lehetővé a népszanatórium építését. Az egyesület irodájában (Kigyó-tér 1. most készülnek a névre szóló díszes oklevelek és azok expediciójára legközelebb megtörténik. Mődünk lesz majd annak idején közölni azok neveit, kiknek József királyi herceg aláírásával ezen oklevelek városunk és megyénk hölgyeinek elküldettek.

— **Tea-estély.** A Szt. Erzsébet-Egyesület f. hó 26-án vasárnap rendezi ez évadban utolsó, sétatangversenyvel egybekötött tea estélyét a Bika szálloda disztermében, a Magyar testvérek teljes zenekarának közreműködése mellett. Élénk emlékeztében van még olvasóinknak az, hogy mily kellemes szórakozást nyújtott az egyesület a tea estélyek rendezésével az elmu t téli idény alatt s most midőn utolsó estélyét rendezzi, büszkén tekinthet vissza elért sikereire, mert a mellett, hogy kellemes szóra közást nyújtott az estélyen részt vevőknek az estélyek tiszta jövedelmét a szegények segélyezésére fordítva, nagy jótékonyt is gyakorolt. — A hási asszonyi tisz-

tet ez alkalommal: Aczél Gézá, Batóthy Béla, Dömök Béla, Faust Elek, Huiray Béla, Igyártó Sándor, gróf Klebersberg Béla, Kövy Lajos, özvegy Mayer Emil, Papler Ferenc, Poterán István, Sáróczy Gyula, Szikszay Gyula, Than Gyula, Váradi Géza és Vecsey Imre urak látják el, a felszolgálatot pedig városunk bájos leányai végzik. Az estély 6 órakor kezdődik s a belépő díj ezuttal is 1 korona, az élyben egyúttal egy csésze tea s a hozzá való sütemény ára is bebefoglalatik.

— **A osztrák arcosarnok szövetség** ma délelőttre hirdetett közgyűlése elmaradt, mivel a tagok kétharmada meg nem jelent. Nyolcz napon belül ismét összehívják a közgyűlést, melyet a jelenlevők számára való tekintet nélkül megtartanak.

— **A Zion debreczeni betegsegélyző egyesület** pénztára javára folyó hó 25-én rendezendő családis jellegű táncestély iránt oly érdeklődés mutatkozik, hogy előreláthatólag máltán fog az idény legsikerültebb mulatságaihoz sorakozni. A rendező bizottság s annak agilis elnöke dr. Freud Jenő ugyancsak buzgólkodik a siker biztosítása érdekében. Gondoskodtak kedélyes társas vacsoráról is, melyre a részvételi jegyet előre meg lehet váltani két koronáért. Ez azonban a táncmulatságban résztvevőkre nem kötelező s első sorban azoknak szól, akik esetleg már nem hódolnak Terpsichora művészetének, de annál szívesebben vesznek részt egy kedélyes vacsora örömeiben.

— **Az urkocsisok versenye.** Ez évben szerepel fennállása óta először nyilvánosan a debreczeni urkocsisok egyesülete. Nagyszabású ügöző versenyt rendez április 29-én és 30-án a debreczeni lóverseny-téren. A verseny két napon át tart. Az első napon hat, a második öt verseny lesz. Első nap: kettős verseny urhölgyek által tiszteletdíjért, urkocsisok kettős versenye és egyes fogatok két versenye. Második nap: kettős fogatok handicap, urhölgyek handicapja, berkocsisok és mezőgazdák versenye. — Tudvalevő, hogy a verseny egyik legnagyobb érdekességéket emlegették, hogy a versenyben részt vesz Fedák Sári, akinek híres lovai vannak. — Most azonban tudatta az egyesület elnökségével, hogy az ígért napra aligha jöhet s kérte a választmányt, tegyék át a verseny napját április 15-ikére. — A választmány legutóbbi ülésén igaz sajnálkozással fogadta ezt a hírt, de a versenyt már nem halaszthatják el. Így hát már az ünnepelt Zsazsa nélkül futnak a lovaink.

— **A boldogfalvai kertészek** most tartotta közgyűlést. A számadásokat és a múlt évi jelentést meglegedéssel vették tudomásul, majd meleg köszönetet szavaztak Pethő Istvánnak, ki 26 esztendeig nagy szorgalommal és sok szeretettel vezette a kertészek ügyeit. A választásokat ejtették meg azután. Kertgazda lett ümehy vaskereskedő, kiskertgazda Killer Ede butorgyáros, pénztáros Takács Ferenc. A közgyűlésen elhatározták, hogy a városi tanácshoz kérvényt intéznek az iránt, hogy a kert első járását is fásítsa be a tanács épügy, mint a II. járást befásította és a többi kertek utait is.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Szücs Imre ev. ref. 44 éves, Nagy Sándor ev. ref. 23 napos, Barna János ev. ref. 9 éves, Szabó Eszter ev. ref. 18 hónapos, Antal György gör. kath. 1 hónapos, Kiss József ev. ref. 16 napos, Bálint József ev. ref. 79 éves, Nagy Györgyné ev. ref. 74 éves, Tóth Zsuzsanna ev. ref. 28 éves.

TAVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

A szövetség ellenzék értekezlete.

Budapest, március 22. A szövetség ellenzék ma délelőtt tíz órakor Kossuth Ferenc elnöke alatt ülés tartott, amelyen Apponyi Albert gróf tett jelentést a vezérő bizottság határozatáról. Azt mondotta, hogy a kormányt a parlamenti többségnek kötelessége megalakítani. A kormány programjában képviselve kell lenni mindazoknak a pártoknak, amelyek a szövetséget támogatták.

Ezen az alapon folytak a tárgyalások Andrásyval, aki a tárgyalásokat elfogulatlanul és nagy pártatlansággal vezette. A vezérő bizottság megjelölte a jövő kormány munkakörét. E szerint az ő programjuk a november 18-iki események megtorlásán kívül, keresztülvinni a választási reformot, a közigazgatásba azokat az újításokat, melyek a jogvédelemre vonatkoznak, a gazdasági függetlenséget és önállóságot megteremtteni, katonai téren azokat megvalósítani, amelyeket minden párt — tehát nemcsak a függetlenségi párt — támogat, vagyis katonai kérdésekben a 67-es alapot.

Ezek volnának a program fő pontjai s ezen kívül gondos ápolása az ország belügyeinek és a szociálpolitikai reformoknak.

Ezeket tudatta — folytatta Apponyi — Kossuth Andrásyval, kit hivatott a király és tudára adta, hogy a belügyi reformok egyáltalában nem ütköznek akadályokba. A gazdasági különválás tekintetében azonban már úgy összebonyolultak a dolgok, hogy az osztrák miniszteriumokkal való megegyezés lehetetlenné vált.

Katonai téren azonban a szabadelvű párt 9-es bizottsága által elfogadott állásponton túl a király semmit sem hajlandó teljesíteni.

Ellenben nincsen biztosítva, — így beszélt tovább Apponyi — hogy az ujonczlétszám emeléséből és a 450 millió költségnél valamit is engedni hajlandók volnának.

Ez befejezett tény és ezen most nincs mód változtatni. Csüggedésre azonban nincsen okunk, ha azok a végzetes erők, melyek az uralkodó családot már századok óta környezik, az első ostromra nem kapitulálnak.

A nemzet végleges győzelmének el kell következnie. Emiatt ajánlja az ellenzék szövetségének továbbra is fentartását abban a súlyos helyzetben, melyben az ország most van.

Ajánlja, hogy Andrásynak köszönetet szavazzanak pártatlan és elfogulatlan közbenjárásáért a nemzet és a király között.

A helyzet.

Budapest, márc. 22. A függetlenségi pártban azt hiszik, hogy az új kormány kinevezése már a köznapokban megtörténik. — Kormányelnökül Zselénszky Róbert grófot emlegetik.

A helyzet most az, hogy vagy enged a király, vagy felosztatják a Házat.

Azt hiszik, hogy az utóbbi fog bekövetkezni.

Mindinkább tartja magát az a hír, hogy a **disszidensek belépnek a függetlenségi pártba**, kifejezésre akarván juttatni, hogy mindenben egyet értenek a függetlenségi párttal.

Apponyi beszédét megjelenezték és határozati javaslatára szerint Andrásynak köszönetet szavazzanak és a szövetséget fentartják.

Andrásy a királynál.

Budapest, március 22. Kossuth Ferenc tudatt: Andrásyval a szövetség ellenzék határozatát.

Andrásy egy órákor ment a királyhoz és az audiencia déli két órákor még nem ért véget.

Tavaszi ujonczkiképzés Debreczenben.

— **A 1903-as ex lex következménye.** — március 26.

Nem éppen kellemes meglepetést hozott a tegnapi ezredparancs a háziezred tisztjeinek és altisztjeinek ama bírvel, hogy a 7-ik hadtestparancsnokság rendkívüli intézkedése folytán f. hó 27-én, — mint azt már jeleztük — Debreczenben 650—39. gyalogezredbeli ujoncz fog nyolczheti kiképzés végett bevonulni.

Röviden ez annyit jelent, hogy március 27-én a háziezredben, mely a most folyó katonai évben már vagy 1500 ujonczot kiképzett, ujonnan kezdetét veszi a regrutaabrikolás két hónapig tartó keserves munkája. Hogy ez milyen horderejű dolog, annak csak az a megmondhatója, aki ebben a gyönyörben akár mint aktív, akár mint passzív fél valaha részt vett. A közönséget az egész dologban leginkább az a körülmény érdekli, hogy ez a ráadászamba menő ujonczkiképzés nem más, mint az 1903-as ex lex egy újabb következménye. 1903-ban az ex lex miatt ugyanis nem volt sorozás, így az 1904-ben megtartott sorozások alkalmával két év póttartalékosai kerültek mérték alá, vagyis a rendes viszonyok közt már elég nagyszámu eféle katonának a kétszerese.

Háziezredünkben úgy segítettek ezen a bajon, hogy az 1904-ik év őszén vizsztatartották az akkoriban harmadik évűket szolgáló altiszteket és ezek segítségével képezték ki ezt a rengetek ujonczotmeget. A 39-ik ezrednél ez az eljárás azonban nem volt alkalmazható, minthogy oly messze, Boszniában állomásoznak, hogy oda a védtörvény szerint a póttartalékosokat semmi gyakorlatra behívni nem lehetett. Eanfoglalva a kiképzés egész munkája a hadtest területén belül állomásozó zászlóaljakra hárult.

Az ujonczokat a honvéd barátságban szállásolják el.

Ha hozzá számítjuk mindezekhez, hogy április hóban, míg a rendes tavaszi fegyvergyakorlatok is megkezdődnek s ez alkalommal szintén 80—90 ember vonul be századonként, elmoudhatjuk, hogy bizony elég népes lesz nemsokára a lakatanya és katonáék unatkozni nem igen fognak.

VEGYES HIREK.

* **Dráma az erdőben.** Rejtélyes ügyben nyomoz a nagykanizsai rendőrség. Vasárnap délután történt, Horváth György kiskanizsai parasztgazda 16 éves József nevű fiával a közeli Bajcsa községbe átment bucsura. Utjukat a városi alsónyiresi erdő felé irányították. Az erdőben egy csapat őz legelészett, melyet a bucsura igyekvők érdeklődéssel szemléltek. Egyszerre 8 erdőőr közeledett feléjük. Horváth és fia

megijed'ek, s félve a büntetéstől futásnak eredtek. Az erdőőrök egyike, Nagy Lajos a futókban — így mondja a vizsgálat — vadászokat sejtett. Fegyverét felemelve el-sütötte; a tizenhat éves József nyakszirten találva holtan rogyott össze. A fegyverelés golyóval volt töltve. A helyszíni vizsgálatban Bay György rendőrkapitány a bűnügyi osztály vezetője és Goda Lipót dr. városi orvos vettek részt. A vizsgálat folyik.

* **A tokaji borok védelme.** Talán egyetlen bort sem hamisítanak oly nagy mértékben, mint a Hegyalja legkiválóbb termékét úgy, hogy ma másenkésem lehet bizonyos afelől, hogy drága pénzért valódi tokaji bort vásárol-e. Ennek a türethetetlen állapotnak azonban mihamar vége lesz, mert Zemplén vármegye a tokajhegyaljai borok védelmére szabályrendeletet alkotott, mely a tokaji borvidéket zárt területté változtatja át, melyen a bortermelés és forgalom hatósági ellenőrzés alatt áll. A zárt terület magába foglalja: a) Zemplén vármegyéből: Bekecs, Bodroghalász, Bodrogkeresztúr, Bodrogolaszi, Bodrogzsádány, Erdőbénye, Erdőhorváti, Golop, Józseffalva, Károlyfalva, Kisfalud, Kistoronya, Legyebénye, Mád, Makkosbotyka, Monok, Nyatoronya, Olaszliszka, Ond, Ratka, Sárospatak, Sátorajhajhely, Szegilong, Szerenes, Szőlőskő, Tály, Tarozal, Tokaj, Tolcsva, Tranczonfalva, Vámosujfalu, Végardó, Zombor, tehát 83 község területét; valamint b) Abaujvármegyéből: Abaujszántó területét.

* **A hazug fizetéseképtelenségi hírek terjesztéséről ellen.** Az utolsó időben számos rosszakaratu és könnyelmű hír kerül a borszakmában egyes állítólagos fizetéseképtelenségekről forgalomba. — A bécsi bórnyagkereskedők egyesületének elnöksége, mint a Magyar Kereskedők Lapja írja, elhatározta, hogy az érdekelteket komolyan figyelmezteti, hogy ilyen híreket ne terjeszsenek tovább s fölkeri az összes érdekelteket, hogy saját érdekükben hassanak közre az ilyen hírek terjesztésének felkutatásában. Ezek ellen az alakok ellen, akik felelősség nélkül másnak a hitelétrontani akarják, ezután törvényes úton a legszigorubbán fognak eljárni.

* **Százéves magyar hirdetés.** Az újságok hirdetés rovata immár századik évfordulójába lép. Száz éve lesz annak, hogy magyar hírlapokon a kereskedők első hirdetések megjelentek. A hírlapirod. fejlődésével a hirdetések mennyisége is rohamosan szaporodott; a kezdett korszakban azonban itt-ott tűnik föl szórványosan egy-kettő. Az 1806-ban megindult Hazai Tudósítások című folyóirat november 25-iki számában akadunk a legelső hirdetések egyikére. Bizony primitív ez is, mint akkor az egész hírlapirodalom maga, de érdeklődéssel olvassuk az első reklámot. Az immár csaknem százéves hírlapi hirdetés bekezdése a következő: Papiros kereskedés eránt való tudósítás. Az alább irt kötelességének tartja közönséges hírré tenni, hogy a kereskedő Boltja, valamint a Pesti vásár alkalmatosságával, ugy más időkben is felkeresendő léssen az Új Városban a Vásárpiazon, mindjárt az ugy nevezett Marokkáner mellett, Nro 97. ezen tzm alatt: Az Arany-Sasnál: melyet mostanában felnyitott Stegmayer Xaver Ferencz, Papiros és az íráshoz megkivántató eszközök Árossa, Pesten.

* **Magyarok ösönlése Amerikába.** A Bevándorló című amerikai folyóirat most érkezett számában olvassuk a következő szomorú jelentést: „Sajnálkozva jelentjük,

hogy a Magyarországból való bevándorlás nemcsak hogy nem esőkken, hanem egyre nagyobb arányokat ölt. Így a múlt héten 4183-an jöttek Magyarországból a new-yorki kikötőbe. Nemzetiségük szerint 1480 magyar, 1654 tót, 729 sváb, 252 horvát és 58 oláh. A jövevények a következőképpen oszoltak szét: New York államban maradt 100 magyar, 85 tót, 67 sváb és 16 horvát. Pennsylvániába ment 248 magyar, 412 tót, 190 sváb, 32 horvát és 8 oláh. Ohio államba ment 409 magyar, 354 tót, 213 sváb, 94 horvát és 50 oláh. New-Jersey államot kereste föl 121 magyar, 248 tót, 132 horvát és 61 sváb. Connecticut államba ment 107 magyar, 36 tót és 39 sváb. West-Virginiába ment 84 magyar, 193 tót és 60 sváb. Missouri államba utazott 106 magyar és 99 tót. Illinois államba ment 82 magyar, 99 tót és 66 sváb. Michigan államba ment 43 magyar, 65 tót, 57 sváb és 28 horvát. Végül Delaware államba ment 35 magyar és 61 tót.”

A háboru

március 22.

Az oroszok visszavonulása.

A harcokról nem érkeztek fontosabb hírek. Ugy látszik, hogy a japánok üldözése lassabb tempóban folyik, mert helyre kell állítani a vasutat, amelyet az oroszok megrongáltak. Mukdenig már elkészült a vasút. Linevics tábornok főhadiszállása ez idő szerint valószínűleg Guncsuliban van. A Daily Mail tokiói értesülése szerint a japánok azt hiszik, hogy az oroszok Csangosun és Kirin között fognak új hadállást elfoglalni. A japánok ezt a védelmi vonalat legkorábban két-három hét múlva érhetik el, mert a hadiszer szállítása föl tartóztatja őket. A második védelmi vonal a Sungari folyása lesz, száz kilométernyire Csangosuntól északra. A folyó itt széles és mély és az átkelés rendkívül nehéz, Guncsuling az egyetlen hadiszer- és eleség-raktár, de ez is csak olyan állomás, mint a többi és semmi stratégiai jelentősége nincs. Linevics tábornok szakadatlanul kap erősítő csapatokat.

Az oroszok sietve folytatják visszavonulásukat, mert arról értesültek, hogy Kavamura nagy hadsereggel kelet felől a kirini visszavonuló uthoz közeledik, ahonnan esetleg körülzáró mozdulatokat tehet. Kuropatkin még múlt héten az jelentette a császárnak, hogy az öregebb tartalékosok teljesen hasznavehetetlenek és csak arra valók, hogy a legjobb csapatokat is demoralizálják.

Új harcok.

A harcokról még midig rossz hírek érkeznek. Abból az ágyudörgésből amelyet Tieling mellett hallottak, azt következtetik, hogy Rennenkampf tábornok, akiről már régóta sem hallottak és akit ezen a környéken sejtene, kétségbeesett harcot folytat a japánok ellen.

Az orosz mozgósítás.

A Morning Leader-nek jelentik Koppenhágából: Orosz katonai forrásból az hallatszik, hogy abban az esetben, ha az új mozgósítás tervét megvalósítják, a tartalékos katonákat fegyver nélkül fogják a harcra küldeni és csak ott látják el őket fegyverrel. A kormány azt hiszi, hogy ezzel az intézkedéssel elejét veszi a katonák zavargásának, amely a legutóbbi mozgósításon oly sűrűn fordult elő.

Kuropatkin.

A Lokalanzeiger-nek jelentik Pétervárról: Kuropatkin tábornok már útban volt Pétervárról, amikor egyszerre visszafordult és Linevics tábornokkal folytatott rövid tanácskozás után azt táviratozta a császárnak, hogy nem hagyhatja el a harctér, amely szent neki és mint egyszerű katona akar tovább szolgálni; arra kéri tehát a császárt, hogy a parancsnok nélkül álló első

hadsereg parancsnokává nevezze ki. Linevics külön táviratban támogatta Kuropatkin kérését és a császár nyomban megadta beleegyezését. Kuropatkin eljárása katonai és magánkörökben a legnagyobb szimpátiát kelti.

Gripenberg tábornok.

A Lokalanzeigernek jelentik Pétervárról: A császár kinevezte Gripenberg tábornokot a sebesültek ellátására alakított bizottság tagjává. Gripenberg befolyása ezzel végképpen megszűnt. A pétervári udvar még mindig nem tudja neki megbocsátani, hogy hadseregét oly hirtelen elhagyta.

A mukdeni borsalmak.

A lapok tudósítói hajmeresztő jelentéseket küldenek azokról a borsalmakról, amelyek Mukdenben az oroszok elvonulása után végbemennek. A kórházakban a betegek ápolását részeg katonákra bízták, a sebesültek ott maradtak, ahol elesetek és senki sem gondoskodott róluk. Majdnem az összes orvosokat és a betegápoló asszonyokat megölték és részeg kínaiak rémszerű orgiákat ülnek a holttestek körül. Azokat az orosz katonákat, akik nem tudtak elmenekülni, megölték és holttestüket megcsontították.

REGÉNYCSARNOK.

A vén fűzfa.

Irtá: Verner László.

Én is nyugtalanul aludtam az éjjel (milyen zig-zugos mesegyéken szaladgálok is a gondolatommal) s korán talpon voltam.

Mikor betámasztottam a kis kaput, egyszerre elöntött a bámulat. Az öreg fűzfa, akárom mondani János bácsi a bolt ajtóban dévajkodott. Különös volt az. János bácsi arcán elterült a boldog érzés lágy mosolya, a szeméből is pattogtak a kis perzselni nem tudó szikrák, mintha a grájlerájós tekintélyét is feledni lett volna képes. Ott pipiskedett czéltalanul s majd megölte a fiatal leányt a sok kérdéssel, akit rossz vezete a vén fűzfához küldött ilyen korán reggel.

— Hogy aludt lelkem?

Juczi haragra huzta össze arcát. Nem bizalmaskodni jött ő ide, de keserű borsot venni. (Mintha bizony nem azt kapott volna.)

— Sütnek, mi? Kalácot sütnek, he — tudakolta a vén fűzfa.

A leány nem felelt. Csak a kezét csapta le a köténye mellé s a vállán rántott egyet.

János bácsi pedig folytatta az atakot:

— Hehe, nem tetszik a gazdasszony ugy-e? Bizony nagyhangu harang szól magoknál az egész nap. Nálam jobb dolga van a cselédnek, bizony. Nem állana be?

És milyen kacagatóan kacagott a selymes.

Mikor az őszinte vallomásokból kifogyott, a keserű borsot kezdte a fiókban szemelgetni. Hogyne!

Nem akarja, hogy gaz vegyüljön az igaz közé. Pedig az a keserű bors igaz, vagyis „echt”. Bizony magácska kis hunczut! tódította. Aztán felpislogott nagy bizalmat gerjesztően s a pudlin keresztül szól édesen.

— De hát miért is nem szól magácska?

A leányka azonnal kész volt a felelettel.

— Mert maga csuf vén róka, tudja.

— Hehe, — mosolygott az öreg. Róka? Aztán lengette a fejét. Nem rossz... Nem rossz — motyogta. Hát csak a fiataloknak illő a színmézzel kedveskedni, hé, az öregnek, jó az ágyi eczet is, mi? És ismét felvetette a fejét.

— Ugy e, maga azt gondolja, mi?

— Azt.

— Kis nyakas. Most persze megbüntettem, oda a ráadás, éri? Pedig tele vagyok jóakarattal.

A kis fruska ahogy szerét ejthette, megiramodot. János bácsi ábrándosan követte a tekintetével, a továbbiakra tekintettel a kis kapuban húzódtam meg.

— Formás kis madár — gondolkozott hangosan az öreg János. János te nagy kópé! — eközben majd hogy léket nem ütött a kopasz fején a mutató ujjával — megint hódítottál öreg, hehe.

Aztán oly ünnepélyesen kiáltott fel, mint III. Richard, mikor a lovat kéri.

— Jaj de hunczut vagyok. Híhi Kacskiasan kihuzta magát s lejtett a kis boltba keresztül, rangosan, gangosan, módosan. Tetszett nekem az öreg. Szemből kipisztíthatatlan volt a mosoly, még a füle is nekiveredett.

A vén fűzfa — mormogtam figyelő helyzetemben. A bácsi pedig a pudlaja között monologizált:

— Szép idő, aranyos napsugár, hehe Micsoda szemek! Kis szent-jános bogárkák, vagy hová is beszélnek, a menny esilagai azok és hogy mosolyognak! Épp úgy, mint a lutris táblán a vörös számok.

Most már idején láttam elősandarogni és rászóltam.

— Jó reggelt, János bácsi.

Ó a szemem közé nézett, aztán nagy messze elmerült a gondolatában.

— Nekem jó. Köszönöm. Szép időnk van, — valóságos tavasz.

És mosolyogva dudorászta az operett-áriát:

„Szerelmem csupán az élet!”

Én pedig kimentem a fűzfáim közé. Amint a korhadt régiségek tavaszi enyelgését néztem, lestem, bánultam: be kellett látnom, hogy az ő anyag egyforma bennünk, kik zajjal vagy zajtalanul a világ butorait tesszük...

(Vége.)

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapju és borduros Delaineek

50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadiszek,

Csipkék, szalagok és bélésárak

Szabó Lajos Fiai cégénél

— Debreczen, Rósa-tér. —

Kerestetik!

egy nagy, vagy

két kisebb szoba

egyleti helyiségnek,

olesó házbérért.

Értekezhetni

a városi nyomdában.

Ugy hat, mint a bomba! Antinicotin-csigarett hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Lovass és Ladányi-féle

divatru üzletet megvettük.

Az összes tömegárak Piac-
utca 7., Vecsey-házban

rendkívüli olesó áron
eladatnak.

DOVOCÁN ÉS SOMOSST

állandó főüzlete,

Kistemplom-bazár.

Hirlapelárusítók

felvétetnek

a „Debreczen” elárusítására

városi nyomdában,

városház, keresztépület.

Északnémetországi

takarmanyrépa magvak,

francia luczerna, veresvirágu lóhere és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusíttatnak.

MÁYER JENŐ

fűszer és csomoge üzletében.

Debreczen, Piac- és Széchenyi-
utca sarok.

Árlejtési hirdetés.

Az érmihályfalvai Takarékpénztár részvénytársaság egy áruaktár felépítésének biztosítására árlejtést hirdet. Az áruaktár építési költsége 77,358 04 koronára van előirányozva.

Az árlejtésen résztvehetnek mindazon hazai iparosok, vagy vállalkozók, akik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

Ajánlat csak az összes munkára tehető és pedig az előirányzott egységárakból teendő, számmal és olvashatóan szóval is kiírandó %-os engedménnyel.

A zárt és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1905 április hó 4-ik napjának d. e. 9 órájáig nyújtandók be az intézet igazgatóságához.

Később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. A beérkező ajánlatokat az intézet igazgatósága 1905 ápr. hó 4 d. e. 10 ó. fogja nyilvánosan felbontani. Ajánlattevők ajánlatukhoz a vállalati összeg 5%-át kitevő összeget készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban csatolni tartoznak.

Az intézet igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül jutányosság szemellett tartása mellett a munka kivitelével azt a vállalkozót bizza meg, aki a jó munka teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

A munkára vonatkozó általános és részletes felételek, a terv és költségvetés az intézet igazgatójánál naponta d. e. 10—12 és d. u. 3—5-ig megtekinthetők.

Érmihályfalva, 1905 március 18.

Az Érmihályfalvai Takarékpénztár
Részvénytársaság Igazgatósága.

Apró hirdetés...

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra postaisan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

A Debreczeni Első Temetkezési Egylet minden elhalt tag után azonnal fizet készpénzben 70 koronát. A tagok létszámának emelkedésével a temetkezési segély is emelkedik. (Minden 100 tag után 14 koronával.) A tagok az egyes halálesetek alkalmával 20 fillért fizetnek. (Beiratáskor egyszer s mindenkorra 2 kor. 40 fillért.) Egyéb terhek nincs. Tagok felvé etnek naponként az egylet irodájában Vigkedvü Mihály-utca 60. sz. és Cséki András egyleti pénzbeszédőnél, új Móricz-telep 47. sz.

Ügynökök szép keresetre tehetnek szert egyleti tagok szerzésével. — Jelentkezhetni a Debreczeni Első Temetkezési Egylet igazgatóságánál, Vigkedvü Mihály-utca 60. sz. a.

ELADÓ KÖNYVEK. Gracza György „Szabadság harc története“ 5 kötet és Platen „Ujgyógymódok“ 2 kötet. Mindkét műdizkiadásban igen jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Lakás kiadás.

A gróf Degenfeld-téri 4. számú háznál egy udvari lakás (4 szobával, konyhával, kamarával és külön kis udvarral) folyó évi május 1-től kezdve kiadó. Az ujonnan átalakított lakás iránt érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek naponként délelőtt 9 órakor a végrendeleti végrehatóknál Széchényi utca 4. szám alatt

Hirdetmény.

A Havas Józsefné hagyatékához tartozó 2 darab izr. hitközségi részvény 16—40. számú szelvényekkel, 1 férfi és 1 női imaszék az izr. nagy templomban Fri dieber Ignác gyám kérelme folytán az árvaszék által eladatnak.

Venni szándékozók vételi ajánlatukat 1905. évi április hó 15. napjáig Debreczen sz. kir. város árvaszékéhez adhatják be.

Kelt Debreczen sz. kir. város árvaszékének 1905. évi márczius hó 13-ik napján tartott ülésében

Bészler,
árvaszéki elnök.

**Luczernamag,
Lóheremag,
Repamagvak**
legolcsóbb árban kaphatók
Deutsch Albert és Fia
magkereskedésben
Hatvan-utca 9. szám.

Eladó

40—50 métermázsas vető

rózsa krumpli

igen jutányos áron. — Felvilágosítást ad Bergel Dániel Pa.-Pallag.

Állomás: Józsakerti megálló

Magvak nagyraktára Debreczenben

Kontsek Gézánál Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképességű minőségben. — Luczerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmányrépák, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Bükköny csibehur, czukorczirok, muhar.

Kertészetemből: mindennemű évelő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrysantemum tövek 10 drb. 2.80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3.60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliumok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

■ Lóhere magvakban igen előnyös ajánlatot tehetek. ■

